

Védekezés szüret idején

A CSEMEGESZŐLŐ-FAJTÁK (CHASSELAS, HAMBURGI MUSKOTÁLY) FOLYAMATOS SZÜRETELÉSE MELLETT SZEPTEMBERBEN MÁR SZEDHETŐ A FEHÉRBORSZŐLŐ-FAJTÁK (ZALAGYÖNGYE, OTTONEL MUSKOTÁLY, ZÖLDSZILVÁNI) TÖBBSÉGE ÉS A VÖRÖSBORSZŐLŐ-FAJTÁK (OPORTÓ, ZWEIGELT) EGY RÉSE IS. A SZÜRET ELŐTTI VÉDEKEZÉSEKNÉL LEGYÜNK TEKINTETTEL A FAJTÁK ÉRÉSI IDEJÉRE ÉS TARTSUK BE AZ EGYES KÉSZÍTMÉNYEKRE ELŐÍRT ÉLELMÉZÉS-EGÉSZSÉGÜGYI VÁRAKOZÁSI IDŐKET.

DR. KOLEVA ROSZICA

Aszőlő *botritiszes* betegsége (szürkerothadás, szürkepenész) az érés időszakában okozhatja a legnagyobb termésvesztést, különösen a fertőzésnek kedvező környezeti feltételek esetén (nedves, esős

és mérsékelt meleg időjárás, gyakori köd) és a betegségre érzékeny fajtáknál.

Érés idején a fertőzés a sérült vagy megrepedt bogyókról indul, azokon eleinte barna, ovális foltok keletkeznek, a bogyók barnulnak és összezsugorodnak, felületükön rövid időn belül megjelenik a gomba szürkésfehér penészgyepe. Később a fertőzés az egész fürtre is átterjedhet, amely gyors rothadásnak indul és részlegesen vagy teljes egészében tönkremegy (*főképp*).

Ha az érett bogyók fertőződését száraz, meleg időjárás követi, akkor a fürtök

TIPPI!

Amennyiben a tervezett szüret előtt az idő csapadékosra fordul, kémiai védekezés helyett a további veszteségek megakadályozására gyorsan szüreteljük le a szőlőt.

nemesrothadáson mennek keresztül, vagyis az érett bogyókban aszúsodás jön létre.

A szőlő termésének rothadását, pusztulását a *fakórothadás* gombás betegség (*Coniella diplodiella*) is okozhatja, elsősorban júliustól a szüretig terjedő időszakban. Párás, meleg időben, jégverés vagy erős melykártétel után léphet fel.

A kórokozó főleg az érésben lévő bogyókat, ritkábban a hajtásokat és a fás részeket támadja. A fertőzés következtében a bogyók színe a rothadás előtt átmenetileg fehérre-fakóra (kék fajtáknál világosbarnára) változik. Ezt követően a bogyók puhulnak és összetöppednek (1. kép). A beteg bogyók felületén és a magvakon barnásfekete piknidiumok tömege fejlődik. A fertőzés mindig a kocsánykorona felől terjed, az egészséges és a beteg bogyóhéj határán jellegzetes szivárványszerű csíkozottság is megfigyelhető (ún. szivárványos bogyó). Csapadékos időjárás esetén a beteg bogyók elrothadnak, száraz időben viszont megaszalódnak. Gyakori tünet a fürtkocsány foltszerű elhalása is, aminek következtében a fürt részlegesen vagy teljesen elpusztul. A tünetek könnyen összetéveszthetők a szürkerothadás tüneteivel, de a fakórothadás jellegzetes megkülön-

böztető jegye a fertőzött fürtök ecetes szaga, amelyet az ecetbaktériumok okoznak, már a tőkén felszaporodva. A fakórothadás a szőlő fás részeit is fertőzheti. A kéreg hosszanti irányban reped, majd csíkokban leválik. Ezen a helyeken daganatok alakulhatnak ki.

A betegség ellen olyan körzetben kell védekezni, ahol rendszeres a jégverés, és a betegség esetenként már előfordult. Védekezésre a peronoszpóra és a szürkerothadás ellen is hatásos *Quadris* készítmény javasolható. Kiadós eső után a permetezést minél gyorsabban végezzük el, mert a zsendülő, illetve az érédo bogyók a legérzékenyebbek. A szürke- és a fakórothadásnak nem kedvező, szárazabb

évjáratokban a lisztharmat veszélyeztetheti az egyes késői szüretelésű fajták termését (*Ezerjő, Hárslevelű, Sárga muskotály*), ezeknél a hónap elején hajtsunk végre egy utolsó permetezést kéntartalmú szerrel a betegség ellen (2. kép).

A kártevők többsége már visszavonult és a telelőhelyeken van, tehát ellenük ebben az időszakban már nem szükséges védekezni. A szőlőlevélatkák (3. kép) a kétéves részek repedéseiben, a vesszők felületén vagy a rügypikkelyek alatt, a szőlőgubacsatkák (4. kép) elsősorban a rügypikkelyek alatt telelnek át. Tavasszal rügyszakadáskor elhagyják búvóhelyüket, és a fakadó hajtásokat és a leveleket károsítják szívogatásukkal.

A piros gyümölcsfa-takácsatka kárminvörös, 0,5-0,6 mm-es téli tojásai telelnek át, amelyeket a nőstények raknak le augusztus végétől-szeptember elejétől az alapi rügyek környékén, a kétéves fás részekben és a kéreg repedéseiben. A téli tojásokból április végén kelnek ki a lárvák és először a fakadó rügyeket, majd a fiatal hajtásokat és a leveleket szívogatják.

A kétfoltos takácsatka telelő egyedei (narancsvörös nőstények) is szeptember folyamán kezdenek vándorolni a telelőhe-

lyekre, a kéreg repedéseibe, az avarba, a gyommaradványokra vagy a talaj felső rétegébe, ahol tavaszig nyugalmi állapotban maradnak. Tavasztól nyár elejéig a kártevő a fűféléken tartózkodik, ahonnan túlszaporodásakor átmegy a szőlőnövényekre (5. kép).

A szőlőmolyok (tarka és nyerges szőlőmoly) báb alakban telelnek át a kéreg alatti repedésekben. Április végén, május elején az első lepkék kikelnek és a megtermékenyítésük után a virágzatra vagy a levelekre lerakják első tojásaikat.

Érdeemes elvégezni!

Szüret ideje alatt mechanikai módszerekkel is megakadályozhatjuk a betegségek terjedését. Ennek érdekében időnként nézzük át a szőlőtőkét és vágjuk ki a fertőzött részeket; szedjük össze és égessük el a lehullott száradó leveleket. Feszítsünk ki hálót a madarak fürtkártevője ellen.

1. táblázat. A szőlő zsendülés-érés időszakában alkalmazható gombaölő szerek

Készítmény (hatóanyag)	Hatásmód	Dózis (g/10 l víz, ml/10 l víz)	Forgalmi kategória	M.v.i. (nap)	É.v.i. (nap)
SZÜRKEROTHADÁS					
Chorus 50 WG (ciprodinil)	felszívódó	7,5 g	III.	0	14
Switch 62,5 WG (fludioxonil + ciprodinil)	kontakt + felszívódó	8-10 g 4-5 g (fürtzóna- kezelés)	III.	0	21
BIOLÓGIAI NÖVÉNYVÉDŐ SZER – ZÁRÓPERMETEZÉSRE A SZÜRET ELŐTTI IDŐSZAKBAN					
Botector (<i>Aureobasidium pullulans</i>)	a mikroorganizmus megtelepszik a bogyók felületén és emiatt a szürkepenész nem tud szaporodni	4 g	III.	0	nk
ÚJABB HATÓANYAGOK - REZISZTENS TÖRZSEK ELLEN IS HATÁSOSAK					
Teldor 500 SC (fenhexamid)	részleges transzlamináris	7,5-10 ml	III.	0	14 (bor) 7
Mythos 30 SC (pirimetanil)	mélyhatású	25 ml	II.	0	28
LISZTHARMAT, SZÜRKEROTHADÁS					
Cantus (boszkalid)	felszívódó és transzlamináris	20-40 g	III.	0	nk
LISZTHARMAT					
Kumulus S (kén)	kontakt	20-40 g	III.	0	nk
Microthiol Special (kén)	kontakt	20-30 g	III.	0	nk
Microkén (kén)	kontakt	20-40 g	III.	0	nk
Thiovit Jet (kén)	kontakt	30-80 g 100-120 g (szőlőlevél-atka)	III.	0	nk
PERONOSZPÓRA¹, LISZTHARMAT², SZÜRKEROTHADÁS³					
Quadris (azoxistrobin)	felszívódó	7,5-10 ^{1,2} ml 10 ³ ml	III.	0	7

nk - nincs korlátozás